

Storytelling cybercrime voor ouderen en laaggeletterden

Voorlichting voor ouderen over babbeltrucs of brandveiligheid is altijd onderdeel geweest van landelijke en lokale veiligheids-campagnes. Minder frequent is voorlichting over cybercrime die specifiek gericht is op deze doelgroep. Daarnaast kent ons land ook veel laaggeletterden (ongeveer 1 op de 6 mensen in Nederland) die moeite hebben met digitale vaardigheden en voor wie informatie over cybercrime lastig is om te begrijpen. Regiobureau Integrale Veiligheid Oost-Brabant wil daarom graag deze doelgroepen extra aandacht geven middels de methodiek van storytelling. Storytelling is geen gewone voorlichting, maar het is een manier van vertellen die dicht bij de doelgroep staat. Het overbrengen van het verhaal gebeurt op een originele en authentieke wijze zodat de informatie beter en langer blijft hangen bij de doelgroep.

Probleem

Onze samenleving is de afgelopen jaren steeds verder gedigitaliseerd. Digitalisering biedt kansen, maar brengt ook (nieuwe) risico's met zich mee. Traditionele vormen van criminaliteit raken steeds meer verweven met digitale criminaliteit. Voorbeelden hiervan zijn phishing, whatsapp-fraude, hacken, illegaal downloaden, aanbieden van illegale prostitutie via internet, digitaal pesten, sexting, radicalisering op internet of ransomware.

De corona-crisis heeft laten zien dat cybercriminelen inspelen op de actualiteit (nep-smsberichten van de belastingdienst, TNT-post of de GGD). De komende jaren zullen we daarom steeds worden geconfronteerd met nieuwe vormen van cybercrime die nu nog niet bekend zijn. Gelet op de moeilijkheden rondom opsporing en vervolging is het belangrijk dat de kans om slachtoffer te worden, moet worden geminimaliseerd. Ouderen en laaggeletterden zijn digitaal kwetsbaar: ze zijn niet opgegroeid in een digitale wereld en/of minder digitaal vaardig. Vandaar dat de regio Oost-Brabant extra wil investeren om deze doelgroepen te ondersteunen om minder makkelijk slachtoffer te worden van cybercrime of gedigitaliseerde criminaliteit.

Aanpak

Voor dit project zijn verschillende slachtoffers van cybercrime geïnterviewd. Hun persoonlijke verhalen zijn, samen met informatie van professionals en ouderenorganisaties, verwerkt in een overkoepelend verhaal. Uit de regio Oost-Brabant worden verschillende personen opgeleid tot verhalenverteller. Dat betekent concreet dat zij met enige regelmaat op locatie (dus bijvoorbeeld op een bijeenkomst van een ouderenorganisatie of in een verzorgingshuis) op een boeiende, en voor de doelgroep begrijpelijke wijze, kunnen vertellen over de risico's van cybercrime. Maar ook: wat je zelf kunt doen om de kans om slachtoffer te worden te minimaliseren. Dit verhaal wordt ondersteund met filmpjes van slachtoffers die openhartig vertellen over hetgeen hen is overkomen.

Resultaten

Het doel is om de digitale vaardigheid (en dus ook digitale veiligheid) van ouderen en laaggeletterden te verhogen, zodat zij geen slachtoffer worden van cybercriminelen. Dit soort preventieve acties is moeilijk meetbaar qua effectiviteit. Het is het hele pakket van awareness, urgentie en preventie die op den duur moeten leiden tot een vermindering van het aantal slachtoffers.

Tips

De combinatie van regionale informatie (zoals interviews met slachtoffers uit de regio), landelijk campagnemateriaal, praktische tips en persoonlijke ervaringen van de storyteller leveren een boeiende en afwisselende presentatie op. Voor dit project is de hulp ingeroepen van een professioneel communicatiebureau dat enerzijds affiniteit heeft met het veiligheidsdomein en anderzijds ook kan aansluiten bij de doelgroep. Dit wordt aangeraden voor andere gemeenten die storytelling inzetten. Verder is het van belang om zoveel mogelijk maatschappelijke en professionele partners mee te krijgen en te enthousiasmeren (zoals politie, OM, gemeenten, de provincie en de regionale ouderenbonden).

Meer informatie

Dit project behoort bij de City Deal Lokale Weerbaarheid Cybercrime en staat vermeld in de [CCV-database lokale cyberprojecten](#).

Is dit project ook iets voor jouw gemeente? Neem dan voor meer informatie contact op met Regiobureau Integrale Veiligheid Oost-Brabant:

- Frank Hustin, Regionaal Beleidsadviseur, tel 06 142 8 20 40, e-mail f.hustin@eindhoven.nl
- Ronny van Gerven, Regionaal Beleidsadviseur, tel 06 50 28 41 13, e-mail r.van.gerven@eindhoven.nl